

Bättre koll på läget

SKOLVERKETS LÄGESBEDÖMNING 2007
KORTVERSION

© Skolverket 2007
Beställningsnummer: 07:1028
Foto: Hans Alm och Thomas Henriksson
Produktion: Typoform
Tryck: Danagårds Grafiska
Upplaga 11 000 ex
Stockholm 2007

Beställningsadress:
Fritzes kundservice
106 47 Stockholm
Telefon: 08-690 95 76
Telefax: 08-690 95 50
E-postadress: skolverket@fritzes.se
www.skolverket.se

Varje år redovisar Skolverket en samlad bedömning av förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning. I uppdraget ingår att uppmärksamma och föreslå åtgärder inom områden där förbättringar behöver genomföras på både nationell och lokal nivå. Redovisningen grundar sig till stor del på den uppföljning, utvärdering och utbildningsinspektion som Skolverket genomfört under året.

Innehållet i den här skriften är en kortversion av Skolverkets lägesbedömning 2007 och riktar sig till kommuner, andra skolhuvudmän och verksamheter. Kortversionens syfte är att lyfta fram vad skolhuvudmännen och rektorerna bör arbeta med för att förbättra sin verksamhet.

För att få en mer utförlig beskrivning av läget inom förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning kan du ladda ned den fullständiga versionen av lägesbedömningen från Skolverkets hemsida, www.skolverket.se, eller beställa den från Fritzes, beställningsnummer 07:1014. ■

Förskoleverksamheten

→ TA EMOT NYA BARN UTAN LÅNGA VÄNTETIDER

→ ANPASSA GRUPPSTORLEKAR OCH PERSONALTÄTHET EFTER BEHOVEN

→ GE BARNEN DET STÖD DE HAR RÄTT TILL

→ KOMPETENSUTVECKLA PERSONALEN I JÄMSTÄLLDHET

→ SE ÖVER VERKSAMHETEN FÖR FEMTONTIMMARSBARNEN

Ta emot nya barn utan långa väntetider

Skolverkets undersökningar visar att förskoleverksamheten i stort sett är fullt utbyggd och de allra flesta föräldrar är nöjda med den omsorgsform som barnet har. Men det finns kommuner som inte lever upp till lagstiftningens krav att erbjuda plats utan långa väntetider, ofta för att man inte tar tillräcklig hänsyn till att födelsetalen och inflyttningen i kommunerna varierar över tid.

När barn inte får plats i den ordinarie förskolan placeras de ibland i en tillfällig ”sluss” tills de får plats. Detta är inte bra för barnen, eftersom de inte får den kontinuitet som de behöver i sin förskolegång. Det händer också att barnen inte får plats på närmaste förskola enligt närhetsprincipen, utan i en förskola långt från hemmet, kanske i en helt annan del av kommunen.

Anpassa gruppstorlekar och personaltäthet efter behoven

Gruppstorlekarna minskar och personaltätheten ökar i förskolan i dag – det är en positiv utveckling. Men fortfarande är grupperna för stora och personaltätheten för låg. Ofta är det främst ekonomiska resurser och prioriteringar som bestämmer hur stora barngrupperna ska vara. Om fler kommuner uppmärksammar skollagens kvalitetskrav och anpassar gruppstorlekar och personaltäthet efter behoven, ökar förutsättningarna för att barnen ska få en så bra pedagogisk verksamhet som möjligt. Det är viktigt att erbjuda barnen en snabb placering, men det är lika viktigt att se till att verksamheten håller en hög kvalitet.

Ge barnen det stöd de har rätt till

Skolverkets utvärderingar och utbildningsinspektion visar att förskolor inte alltid får tillräckliga resurser för barn i behov av särskilt stöd. Samtidigt har antalet barn som behöver särskilt stöd ökat i förskolan.

I dag har nästan alla kommuner barn i förskolan med ett annat modersmål än svenska. Ändå är det bara i 80 av Sveriges 290 kommuner som barnen har stöd i modersmålet. Många kommuner tycks inte inse att de har en sådan skyldighet. Att erbjuda stöd i modersmålet är en skyldighet vilket framgår av läroplanen.

- Antalet barn i förskolan ökar – 80 procent av alla 1–5-åringar går i förskolan.
- Allt färre barn går i familjedaghem – bara 6 procent av alla 1–5-åringar.
- Personaltätheten ökar i förskolan – i genomsnitt 5,1 barn per årsanställd.

Kompetensutveckla personalen i jämställdhet

Förskolan har ett tydligt uppdrag: att verka för jämställdhet och motverka traditionella könsroller. Barnen i förskolan får inte bli begränsade i sina möjligheter att utvecklas på grund av gamla könsroller. Tyvärr visar både forskning och utredningar att förskolan i stället kan bidra till att stärka könsrollerna. Personalen behöver få utbildning så att de kan arbeta mot målen om jämställdhet.

Se över verksamheten för femtontimmarbarnen

Skolverkets studier visar att många kommuner inte lyckats organisera förskoleverksamheten för barn till föräldralediga och arbetslösa på ett tillfredsställande sätt. Det har påverkat barnen, personalen och den pedagogiska verksamheten negativt.

Barn till arbetslösa eller föräldralediga har rätt till att vara minst femton timmar i veckan i förskolan. I de flesta kommuner har det blivit en norm i stället för en garanterad minimitid. Det har lett till att allt fler barn bara går de femton timmarna, ofta på förmiddagarna. Det kan medföra stora grupper under en del av dagen och ökad stress för barn och personal. Kvaliteten i verksamheten kan också påverkas eftersom det är svårt att organisera arbetet utifrån att många barn bara går femton timmar i veckan. Dessutom händer det att barn – mot föräldrarnas vilja – mister sin plats och flyttas till särskilda grupper om föräldrarna förlorar sitt arbete eller när barnet får ett syskon. När föräldern återgår i arbete igen måste familjen söka plats för barnet på nytt. ■

→ Här får du hjälp

- Hur är läget i din kommun? BEST NR: 07:983
- Allmänna råd för kvaliteten i förskolan BEST NR: 05:896
- Förskolan är till för ditt barn BEST NR: 06:973
- Allmänna råd för att främja likabehandling BEST NR:06:964
- Allmänna råd för kvalitetsredovisning BEST NR:06:95

- Barngrupperna blir mindre – i genomsnitt 16,7 barn.
- Var fjärde barn i förskolan har ett annat modersmål än svenska – av dem hade 15 procent modersmålsstöd.
- Snittkostnaden per barn i förskola var 2006 105 000 kronor.

Skolbarnsomsorg

- ANPASSA GRUPPSTORLEKAR OCH PERSONALTÄTHET EFTER BEHOVEN
- ERBJUD SKOLBARNOMSORG TILL ALLA 10-12-ÅRINGAR
- FÖLJ UPP OCH UTVÄRDERA VERKSAMHETEN I FRITIDSHEMMEN

Anpassa gruppstorlekar och personaltäthet efter behoven

Skolverkets utbildningsinspektion visar att många fritidshem har en genomtänkt och varierad verksamhet. Men kvaliteten varierar starkt mellan olika fritidshem, och det finns de som inte lever upp till målen. En anledning till olikheterna är att barngrupperna blir större samtidigt som personalen blir färre.

Kommunerna har prioriterat full behovstäckning i fritidshemmen men de har inte prioriterat kvalitetsfrågor i samma utsträckning. Det är viktigt att gruppstorleken och personaltätheten är anpassade till de behov som finns i olika fritidshem. Då ökar förutsättningen för att barnen ska få en bra pedagogisk verksamhet och att barn i behov av särskilt stöd får det stöd som de behöver.

Erbjud skolbarnsomsorg till alla 10-12-åringar

Skolverkets studier visar att många 10-12-åringar inte deltar i någon skolbarnsomsorg. Endast ett sjuttioal kommuner anordnade öppen fritidsverksamhet för barn i åldern 10-12 år hösten 2006. Mer än hälften av barnen har ingen omsorg alls utanför skolan, trots att många föräldrar vill ha skolbarnsomsorg. Över

80 procent av alla 10-12-åringar har föräldrar som arbetar eller studerar men knappt 20 procent går i fritidshem eller i öppen fritidsverksamhet. Det är viktigt att kommunerna uppmärksammar att skyldigheten att tillhandahålla skolbarnsomsorg gäller ända upp till 12 år.

Följ upp och utvärdera verksamheten i fritidshemmen

Eftersom kommunerna sällan följer upp och utvärderar fritidshemmens verksamhet kan man inte heller bedöma hur bl.a. gruppstorlekar och personaltäthet påverkar kvaliteten.

Genom utvärderingar får man också underlag för förbättringar och att fördela resurser utifrån verksamheternas behov. ■

→ Här får du hjälp

- Hur är läget i din kommun? BEST. NR: 07:983
- Allmänna råd för kvalitetsredovisning BEST. NR: 06:950
- Allmänna råd för fritidshemmen BEST NR: 07:1007

- Allt fler barn går i fritidshem – 78 procent av alla 6-9-åringar är inskrivna.
- Varannan 10-12-åring är utan omsorg efter skolan.
- 70 av landets 290 kommuner erbjuder öppen fritidsverksamhet.

- Gruppstorleken i fritidshemmen ökar – i genomsnitt 31,7 barn per avdelning.
- Personaltätheten i fritidshemmen minskar – i genomsnitt 18,9 barn på varje årsanställd.
- Snittkostnaden per barn i fritidshem var 2006 32 400 kronor.

Grund- och gymnasieskolan

- FÖLJ UPP OCH UTVÄRDERA SKOLORNAS VERKSAMHET OCH RESULTAT
- FÖRBÄTTRA STÖDET TILL ELEVER SOM HAR SVÅRT ATT NÅ MÅLEN
- FÖRBÄTTRA STÖDET TILL ELEVER MED ANNAT MODERSMÅL ÄN SVENSKA
- STÄRK UPPFÖLJNINGEN OCH KONTROLLEN AV BEDÖMNING OCH BETYGSSÄTTNING
- VIDAREUTBILDA VERKSAMMA LÄRARE UTAN LÄRAREXAMEN
- UTVECKLA STUDIE- OCH YRKESVÄGLEDNINGEN
- FÖRBÄTTRA ARBETSRON I SKOLORNA

Följ upp och utvärdera skolornas verksamhet och resultat

En förutsättning för att skolorna ska nå upp till målen för utbildningen är att kommuner och skolor har ”koll på läget”. Det är inte minst viktigt för att vi ska få en mer likvärdig betygsättning i Sveriges skolor. Lika viktigt är att undervisningen håller en hög kvalitet. Skolorna bör i högre utsträckning analysera och bedöma undervisningens kvalitet och elevernas resultat. Rektorn har här en avgörande roll som ansvarig för skolans utveckling.

Förbättra stödet till elever som har svårt att nå målen

Eleverna i grundskolan tycker att de mer än tidigare får mer stöd i skolarbetet. Men trots det lämnade en fjärdedel av eleverna grundskolan våren 2006 utan betyg i ett eller flera ämnen. Knappt 70 procent av gymnasieeleverna klarar av sina studier på avsedda tre år. Efter fyra år har 75 procent klarat att få slutbetyg. Om fler elever ska kunna nå målen, behöver alla lärare ha en grundläggande kompetens i att möta elevers olika behov. Fyra av tio lärare i grundskolan och mer än hälften av gymnasielärarna anser sig inte ha tillräcklig kunskap och kompetens för att ge elever det stöd de har behov av. Detta innebär att många skolor har svårt att anpassa undervisningen efter varje elevs förutsättningar och behov.

Kommunerna och skolorna måste se till att lärarna får tillräcklig kompetensutveckling för att kunna ge eleverna stöd. Det gäller också att organisera undervisningen på ett sådant sätt att eleverna får realistiska möjligheter att kunna ta del av det stödet.

Förbättra stödet till elever med annat modersmål än svenska

Ofta möter skolorna elever som har anlänt till Sverige under grundskoletiden med stort engagemang. Men många lärare är osäkra på hur de kan stödja elever med ett annat förstaspråk. Eleverna måste både få en effektiv svenskundervisning och tillgång till studiehandledning på sitt eget språk, så att de så snabbt som möjligt kan tillgodogöra sig undervisningen i andra ämnen. Till exempel visar forskning att matematik är ett ämne där språkförståelsen spelar stor roll för elevernas resultat. Modersmålsundervisningen måste därför knytas närmare ämnesundervisningen.

Stärk uppföljningen och kontrollen av bedömning och betygssättning

En indikator på likvärdig betygssättning är relationen mellan slutbetyg och resultat på nationella prov i årskurs 9. Det finns stora skillnader mellan skolor i hur man sätter slutbetyg

i förhållande till de nationella proven. Det finns skolor där en mycket stor andel elever får ett högre slutbetyg än vid de nationella proven och det finns samtidigt skolor där en stor andel får lägre betyg.

Samma skolor som har höga eller låga avvikelser mellan nationella prov och betyg i ett ämne tenderar att ha det från år till år. Studien visar också att höga betyg i förhållande till resultaten på proven står för reella skillnader i bedömningen av eleverna. Elever från skolor som ger höga betyg i förhållande till det nationella provet tenderar att nå sämre gymnasieresultat jämfört med elever från skolor där betyget ligger nära provresultaten. Dessa resultat pekar på att lärarna på olika skolor inte sätter betyg på ett likartat sätt.

Det är viktigt att analysera orsakerna till eventuella skillnader i slutbetyg och provbetyg och att lärare ges möjlighet att diskutera betygssättningsfrågor, inte bara inom den egna skolan utan även med andra skolor.

Vidareutbilda verksamma lärare utan lärarexamen

En stor del av undervisningen bedrivs i dag av lärare som inte har lärarexamen. Var fjärde gymnasielärare saknar lärarexamen, och andelen har ökat under de senaste åren. Störst är bristen på yrkeslärare. I grundskolans årskurs 1–5 har 60 procent av lärarna en relevant utbildning och i årskurs 6–9 har bara 40 procent av lärarna lärarexamen och utbildning i det ämne de undervisar i. Utvärderingar har visat att det är viktigt för elevens lärande att lärarna har både lärarutbildning och utbildning i det ämne som de undervisar i.

För att öka andelen verksamma lärare som har lärarexamen måste både staten och skolhuvudmännen agera. Kommunerna och skolorna bör öka sina ansträngningar att vidareutbilda redan anställda lärare.

Utveckla studie- och yrkesvägledningen

I dag kan elever välja skola och utbildning med många kombinationer, och de behöver mer stöd än någonsin i sina val. Det blir allt svårare att hänga med i det ökade utbudet av utbildningar och den förändrade arbetsmarknaden. Den omfattande marknadsföringen från skolor och högskolor gör det inte lättare att ta ställning. Särskilt yngre människor med begränsad erfarenhet behöver information, stöd och vägledning i sina val av studier och yrke. Enligt Skolverkets utvärderingar har många kommuner inte utvärderat och förändrat sin studie- och yrkesvägledning efter de förändrade behoven.

Förbättra arbetsron i skolorna

Elever anser att det alltför ofta är stökigt i klassrummet. Bara en tredjedel av elever i årskurs 4–6 tycker att de alltid eller nästan alltid har arbetsro på lektionerna, medan två tredjedelar av de äldre grundskoleeleverna anser samma sak. Lärare bedömer i högre utsträckning än eleverna att det finns arbetsro på lektionerna. De elever som anser att undervisningsgruppen är för stor saknar oftare arbetsro på lektionerna. Oro och störande hög ljudnivå tycks vara en del av problemet. Även en tredjedel av gymnasieeleverna säger att alla eller nästan alla lektioner kommer igång långt efter att de skulle ha startat. Nästan lika många säger att de blir störda av andra elever på de flesta lektioner. Detta påverkar givetvis elevernas lärande och deras möjligheter att nå målen för utbildningen.

Alla elever har rätt till en lugn, trygg och stimulerande arbetsmiljö. Tillsammans måste rektorer, lärare och elever se till att studiemiljön blir så positiv som möjligt. ■

→ Här får du hjälp

- Hur är läget i din kommun? BEST NR: 07:983
- Hur är läget på din skola? BEST NR: 07:980
- Allmänna råd för den individuella utvecklingsplanen BEST NR: 05:920
- Allmänna råd för bedömning och betygsättning BEST NR: 04:858
- Allmänna råd för att främja likabehandling BEST NR: 06:964
- Trygghet och studiero
 - information om nya bestämmelser BEST NR:07:1010
- Ordningsregler för en trygg och lärande skolmiljö BEST NR: 06:960
- Allmänna råd för kvalitetsredovisning BEST NR: 06:950
- www.skolverket.se/betyg

- En fjärdedel av eleverna lämnar grundskolan utan betyg i ett eller flera ämnen.
- En fjärdedel av alla gymnasieelever slutför inte sina gymnasiestudier.
- Fyra av tio lärare i grundskolan och mer än hälften av lärarna i gymnasieskolan anser sig inte ha tillräcklig kunskap och kompetens för att ge eleverna det stöd de behöver.

- En stor andel av lärarna har inte lärarexamen – cirka 20 procent i grundskolan och 25 procent i gymnasieskolan.
- Två tredjedelar av eleverna i åk 4–6 och en tredjedel i åk 6–9 grund- och tycker att de inte får tillräcklig arbetsro i skolan.
- Snittkostnaden per elev var 2006 73 100 kronor i grundskolan och 86 300 i gymnasieskolan.

Obligatoriska särskolan

→ FÖLJ UPP OCH UTVÄRDERA SÄRSKOLORNAS VERKSAMHET

→ FÖRBÄTTRA UTREDNINGARNA OM VILKA ELEVER SOM SKA GÅ I SÄRSKOLAN

→ FÖRBÄTTRA INFORMATIONEN TILL ELEVER OCH FÖRÄLDRAR

→ SE TILL ATT LÄRARNA HAR KUNSKAP OM MÅL OCH BESTÄMMELSER

Följ upp och utvärdera särskolors verksamhet

Många obligatoriska särskolor har ett bra arbetssätt. Eleverna säger att de lär sig mycket och personalen tycker att eleverna gör framsteg utifrån sina individuella utvecklingsplaner. Men det är svårt att bedöma i vilken utsträckning eleverna når de nationella målen, eftersom skolorna sällan gör sammanställningar av elevernas resultat eller utvärderar verksamheten. Särskolor saknar ofta kvalitetsredovisningar och särskoleverksamheten redovisas sällan i kommunernas kvalitetsredovisningar.

För att få underlag för förbättringar bör kommuner och skolor i högre utsträckning utvärdera verksamheten och sammanställa elevernas kunskapsutveckling mot de nationella målen.

Förbättra utredningarna om vilka elever som ska gå i särskolan

Andelen elever i särskolan varierar stort mellan olika kommuner. Till stor del beror det på att kommuner och skolor organiserar verksamheten och grundskolans arbete på olika sätt och att de har olika syn på vilka elever som ska gå i särskola. Att gå i särskolan innebär att få ökat stöd och därmed ökade möjligheter att utvecklas, men också begränsningar när det gäller elevens framtida utbildnings- och karriärmöjligheter. Just därför måste en noggrann utredning och bedömning göras, så att särskolan erbjuds de barn och elever som är i behov av denna skolform.

Förbättra informationen till elever och föräldrar

Det är viktigt att eleverna får information om att särskolan har egna mål och hur detta påverkar deras möjlighet att fortsätta utbilda sig. Det finns tyvärr elever som överraskats av att de inte får slutbetyg från grundskolan, och därmed inte kan söka till ett nationellt program i gymnasieskolan. Om eleverna får bättre kunskap om målen, får de också större möjligheter att påverka sitt eget lärande.

Föräldrarna behöver också få information om vad särskola innebär och vilka konsekvenser det får för barnen på kort och lång sikt. De har rätt att tacka nej till särskola och det är därför av största vikt att de får tillräcklig information både när det gäller elevens möjligheter att få stöd i grundskolan, om föräldern väljer att barnet placeras i grundskolan, och vad det innebär att gå i särskola

Se till att lärarna har kunskap om mål och bestämmelser

Skolverkets utbildningsinspektioner har visat att särskoleelever som är integrerade i grundskolan inte alltid läser enligt särskolans kursplaner. Kommunen måste se till att alla elever som går i särskolan får den utbildning som författningarna anger. Många av de lärare som undervisar särskoleelever i grundskolan har inte erfarenhet från särskolan. De har inte heller alltid kunskap om vilka mål och bestämmelser som gäller för eleverna. Därför behöver grundskolerektorer och lärare öka sina kunskaper om särskolans villkor och bestämmelser. ■

→ Här får du hjälp

- Hur är läget i din kommun? BEST NR: 07:983
- Hur är läget på din skola? BEST NR: 07:980
- Allmänna råd för att främja likabehandling BEST NR: 06:964
- Trygghet och studiero
 - information om nya bestämmelser BEST NR: 07:1010
- Ordningsregler för en trygg och lärande skolmiljö BEST NR: 06:960
- Rutiner för utredning och beslut om mottagande i den obligatoriska särskolan. BEST NR:01:699
- Särskolan – en skola för mitt barn? BEST NR: 01:670
- Allmänna råd för kvalitetsredovisning BEST NR:06:950

- Andelen elever i den obligatoriska särskolan ökar – 1,5 procent av alla elever går där.
- Allt fler särskoleelever går i fristående skolor.

- Andelen särskoleelever varierar mycket mellan olika kommuner.
- En fjärdedel av lärarna saknar lärarexamen.
- Snittkostnaden per elev var 2006 282 800 kronor.

Kommunal vuxenutbildning

→ ARBETA FÖR ATT FLER SKA FULLFÖLJA STUDIERNAS OCH FÖRBÄTTRA RESULTATEN

→ ARBETA FÖR ATT FÖRBÄTTRA SFI-STUDERANDES RESULTAT

→ GE SFI-LÄRARE MÖJLIGHET TILL FORTBILDNING OCH TID FÖR REFLEKTION

Arbeta för att fler ska fullfölja studierna och förbättra resultaten

Eleverna i gymnasial vuxenutbildning är nöjda med undervisningen och ger lärarna goda omdömen. Men de senaste fem åren har andelen elever med betyget Icke godkänd ökat. Samtidigt har andelen elever med betyget Väl godkänd minskat medan andelen med betyget Godkänd har varit densamma under åren. Det är framför allt i matematikkursen A som allt fler elever inte blir godkända.

En stor del av eleverna har negativa erfarenheter från skola och arbetsliv. För att kunna möta dessa elevers behov, måste lärarna anpassa undervisningen till elevernas olika förutsättningar. Samtidigt anser många lärare att de inte har tillräcklig kompetens inom specialpedagogik. Kommunerna måste därför noga analysera orsaken till att allt fler elever inte blir godkända, och öka förutsättningarna för att fler klarar målen för utbildningen.

Det är också en stor del av de studerandena som inte fullföljer sin utbildning. Omkring var femte som fanns registrerad vid något tillfälle under läsåret 2005/06 avbröt kursen. Inom den grundläggande vuxenutbildningen var det fler än så. Det är viktigt att kommunerna följer och analyserar verksamheten inom komvux med hänsyn till bland annat de försämrade resultaten och det stora antalet som inte fullföljer utbildningen.

Arbeta för att förbättra sfi-studerandes resultat

Även om antalet som fullföljer sin SFI-utbildning har ökat – är det fortfarande en dryg tredjedel som inte gör det. Mer än var tredje har inte heller godkänt på någon kurs oavsett studieväg. Studieresultatet varierade med ålder och utbildningsbakgrund. Yngre studerande och studerande med längre utbildningsbakgrund blev i större utsträckning godkända än andra studerande.

46 procent av sfi-studerandena med en minst 13-årig tidigare utbildning blev godkända i sfi inom 2,5 år mot drygt 13 procent av dem som hade högst 6-årig utbildning. Studerande med kort utbildning måste ofta först delta i läs- och skrivinläring, vilket förlänger utbildningstiden.

Ge sfi-lärare fortbildning och tid för reflektion

Omkring 70 procent av sfi-lärarna har en lärarexamen, vilket är den lägsta andelen jämfört med övriga skolformer. Det är också för få som har en så pass komplett utbildning i svenska som andraspråk som är nödvändig för att undervisa på sfi. Den utbildning i svenska som andraspråk för blivande lärare som finns på landets universitet och högskolor behandlar i liten utsträckning de förutsättningar som gäller för vuxnas lärande och hur man kommunicerar på svenska som andraspråk i arbetslivet. Enligt Skolverket är det viktigt att sfi-lärare har kunskaper om både vuxenpedagogik, andraspråksinläring och olika kulturer.

För att bedömningen och betygssättningen ska bli så likvärdig som möjligt, bör lärarna få möjlighet till gemensamma diskussioner och reflektion. Enligt Skolverkets studie saknar de flesta av de intervjuade sfi-lärarna tid för det. ■

→ Här får du hjälp

- Hur är läget i din kommun? BEST NR: 07:983
- Hur är läget på din skola? BEST NR: 07:980
- Allmänna råd för att främja likabehandling BEST NR: 06:964
- Allmänna råd för kvalitetsredovisning BEST NR: 06:950
- www.skolverket.se/vuxenutbildning

- Antalet studerande i komvux har minskat och varierar kraftigt mellan kommuner.
- Andelen studerande i komvux med utländsk bakgrund har fördubblats senaste 10 åren och uppgår till 40 procent.
- Andelen elever på gymnasial nivå med Icke godkänd har ökat och andelen elever med Väl godkänd har minskat de senaste fem åren.

- Cirka 53 000 studerade sfi 2005/06. De flesta sfi-studerande kommer från Irak och Iran.
- 63 procent av studerande blir godkända på någon sfi-kurs.
- Snittkostnaden per heltidsstuderande i komvux var 2006 29 400 kronor
- Snittkostnaden per heltidsstuderande i sfi var 2006 30 700 kronor

Inte utan värdegrunden

Hur väl skolan lyckas med att skapa en god värdegrund har betydelse för skolans möjligheter att lyckas med sitt kunskapsuppdrag. Att alla på skolan bemöter varandra på ett positivt och respektfullt sätt påverkar inte bara den sociala miljön utan också elevernas möjligheter att nå målen.

När det gäller det pedagogiska och sociala klimatet i framgångsrika skolor verkar det bygga just på en syntes mellan kunskaper och omsorg, vilket innebär att det råder ett ömsesidigt förhållande mellan att utveckla elevernas kunskaper och att

fostra dem. Framgångsrika skolor fokuserar på att eleverna lär sig vad de ska kunna, men för att eleverna ska kunna prestera måste de också bemötas positivt.

Skolor med en ledningsfunktion som tydliggör visioner och mål, som har höga förväntningar på eleverna och ett engagemang från föräldrarna, är de skolor som har bäst förutsättningar att lyckas med både trygghet och goda resultat. Dessa förhållanden kan dessutom alla skolor i hög grad påverka själva. ■

I denna kortversion redovisas en del av de insatser som Skolverket bedömer som angelägna för att öka måluppfyllelsen i förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning. Kommuner, andra skolhuvudmän och verksamheter bör bland annat:

-
- VIDAREUTBILDA VERKSAMMA LÄRARE UTAN LÄRAREXAMEN

 - FÖRBÄTTRA STÖDET TILL ELEVER SOM HAR SVÅRT ATT NÅ MÅLEN

 - FÖRBÄTTRA STÖDET TILL BARN OCH ELEVER MED ANNAT MODERSMÅL ÄN SVENSKA

 - FÖRBÄTTRA ARBETSRÖN I SKOLAN

 - FÖLJA UPP OCH UTVÄRDERA FRITIDSHEMMENS VERKSAMHET OCH KVALITET

 - SE ÖVER VERKSAMHETEN FÖR FEMTONTIMMARBARNEN I FÖRSKOLAN

 - FÖLJA UPP OCH UTVÄRDERA SKOLORNAS VERKSAMHET OCH RESULTAT

Skolverket

www.skolverket.se